

ŠKOLNÍ BUKONOVINY

PROSINEC

ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

ROČNÍK: 1.

Šéfredaktor: Štěpánka Prokopová

Zástupci: Karolína Šarišská, Matěj Mikolášek

Merry Christmas!

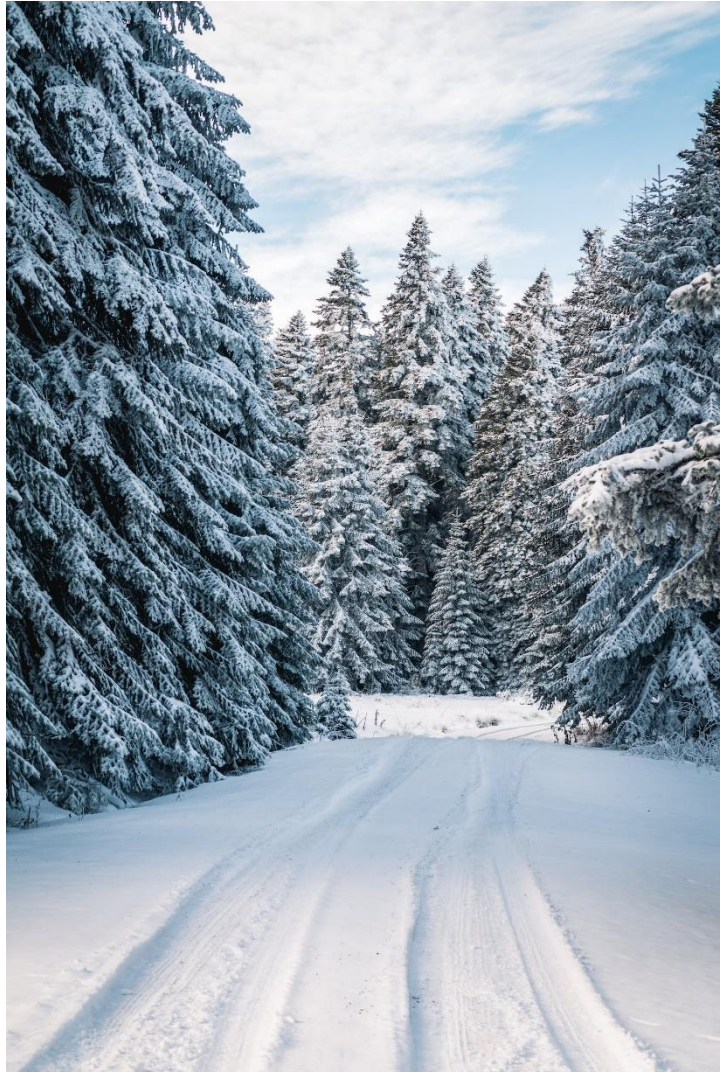
Úvodník

*A máme tu prosinec-
poslední měsíc v roce.*

*Nečekaně nás
překvapil sníh a mráz.
Sněhu je hodně,
všechno kolem nás
vypadá jako v pohádce.
Sníh udělal největší
radost dětem, které si
stavějí sněhuláky,
koulují se, někteří
zkoušejí lyže a sáňky.
Všichni se těšíme na
Vánoce. Někteří z nás už
napsali dopis Ježíškovi.*

*Naše maminky doma
udělaly předvánoční úklid a už pomalu pečou cukroví. Když
přijdeme domů, cítíme vůni vanilky a máme chuť všechno
sníst. Před Štědrým večerem zdobíme vánoční stromek, na
stole máme adventní věnec se čtyřmi svíčkami. Na Štědrý
večer před rozbalováním dárků jíme tradiční večeři - řízek
s bramborovým salátem a pod talířem nesmí chybět šupina
z kapra. Až všichni dojdeme, jde se na rozbalování dárků.*

*Doufáme, že pod stromečkem najdete všichni to, co vám
udělá největší radost.*

Historie Vánoc

Jak slavíme Vánoce?

Už ráno na Štědrý den byste měli obdarovat všechna domácí zvířata. To kdysi pes dostával česnek, aby byl odvážný a dobrý hlídač. Psa potom ještě vyhodili z chalupy oknem ven, aby nepustil do stavení někoho cizího. Vy to nezkoušejte - jednak máte okna mnohem výš, než byla u roubených chalup a potom: zvířatům přece neubližujeme. Do studny se házela jádra z ořechů – aby měla po celý rok dobrou vodu. Nejvíce zvyků se dodržovalo u svátečního stolu. Za stolem musel sedět sudý počet hodovníků – prý to přinášelo štěstí. Když někdo do potřebného počtu chyběl, šli ho hledat. Nohy stolu byly omotány řetězem nebo provazem – to proto, aby rodina držela pohromadě. Pod ubrus se dávali kapří šupiny, aby se doma držely peníze. Na jídelníčku bylo devatero jídel – devítka je prý kouzelné číslo. Po večeři se pouštěli v míse ořechové lodičky se svíčkou, lilo se olovo, házelo pantoflem, krájelo jablíčko. Babička vám určitě poví, proč a nač. A vy si klidně některý z těchto staročeských zvyků také zkuste. Pobavíte se stejně dobře jako u televize.

Proč na Vánoce zdobíme stromek?

Je to zvyk, který prostě patří k těmto nejkrásnějším svátkům v roce. Poprvé se v Čechách rozzářil v roce 1882. Byla t tehdy úplně nová věc – do té doby se sice příbytky také zdobily, ale jen větvemi jehličnanů, ozdobami z jablíček, ořechů a pečiva. Podle starého zvyku bychom stromek měli odstrojit až den po Třech kráľích.

Co je to advent?

Slovo advent znamená příchod. Jsou to čtyři týdny začínající poslední nedělí v listopadu. Bylo to období střídmosti v jídle a pití, čas rozjímání. Určitě by ani nám neškodilo, kdybychom víc než na jídlo mysleli na blízké, na lidi, kteří zůstali sami a potřebují naši pomoc. Adventní čas si můžeme doma připomenout adventním věncem se svíčkami. Víc než ten koupený určitě potěší vlastnoručně vyrobený

Vypracovala: Štěpánka Prokopová

Tajemství vánočky: proč se peče a kde se vzala?

Vánočka k Vánocům zkrátka patří jako třeba cukroví nebo bramborový salát s kaprem. Proč se ale o Vánocích toto pečivo připravuje a od kdy? Co má vánočka vlastně symbolizovat?

Vánočka se řadí mezi nejstarší české vánoční obřadní pečivo. Poprvé se o ní zmínil zřejmě benediktinský mnich Jan z Holešova, který žil v době vlády krále Václava IV. Někdy kolem roku 1400 napsal dílo s názvem Pojednání o Štědrém večeru, kde se mimo jiné zmínil o zvyku pečení vánoček. Tyto nejstarší vánočky se však těm dnešním nepodobaly, připomínaly spíše chléb. O prvních pletených vánočkách se dochovaly první písemné zprávy z 16. století. Tehdy je pekli výhradně mistři pekaři. Teprve v 18. století začalo pečení vánoček pronikat do jednotlivých domácností. V období středověku představovala vánočka jakési luxusní pečivo, které bylo dostupné pouze nejvyšším společenským vrstvám. Pekaři často darovali vánočku panovníkovi nebo nějakému šlechtici jako projev úcty a uznání.

Štědrovečerní večeře

Bramborový salát k současné štědrovečerní večeři patří, stejně tak jako obalovaný kapr nebo řízek pro ty, kteří kapří maso nemají rádi. Není tomu ale dávno, co bramborový salát jako součást vánočního jídelníčku zlidověl. Stalo se tak až po 2. světové válce. Kde se bramborový salát poprvé objevil? To se dá těžko určit. Některé zdroje uvádějí, že původně se bramborový salát připravoval v Rusku pro ruskou smetánku a z drahých surovin, např. z humra, kaviáru, lanýžů, uzeného telecího jazyka... V Čechách se o bramborovém salátu poprvé zmiňuje Magdaléna Dobromila Rettigová v Domácí kuchařce z roku 1826, a ten také neměl současnou podobu - neobsahoval kořenovou zeleninu, ale zato pořádnou porci majonézy a zbytky různých jídel. Bramborových salátů je velké množství a jak to už bývá, každá rodina má svůj vlastní recept.

První recept na smaženého kapra spolu s bramborovým salátem se v českých kuchařkách objevil až v roce 1924. V Čechách se podává

nejčastěji studený nebo pokojové teploty. Neznáme ho ale jen my v Čechách, dopřávají si ho nejen v sousedních státech, ale také ve vzdálenějších státech světa.

Bramborový salát- recept

Doporučuji bramborový salát připravit den předem, aby se odležel.

Suroviny:

- 1,5 kg brambor (varný typ A)
- 4 mrkve
- 4 vejce
- 1 cibule
- 6 nakládaných okurek
- 200 g sterilovaného hrášku (1 konzerva)
- 200 g kvalitní majonézy
- 1 lžice plnotučné hořčice
- čerstvě mletý pepř
- sůl

S předstihem (klidně i denním) uvaříme ve slupce brambory, vejce a mrkev. Pak všechno nakrájíme na malé kostičky. Na kostky nakrájíme také nakládané okurky a cibuli. Přidáme hrášek, sůl, pepř a majonézu s hořčicí podle chuti.

Tradiční český bramborový salát

A co se jedlo o Štědrém večeru dříve?

Menu se měnilo v rámci doby. Před bramborovým salátem se podával kapr na černo, vařený se švestkami, jablky, ořechy, rozinkami, povidly apod. Kapří maso ale do 2. poloviny 19. století nebylo běžné a k dostání bylo spíše v rybářských oblastech. Na štědrovečerním stole se objevovaly různé druhy luštěnin, např. vánoční staročeský kuba, ale i kaše z krup, hrachu, prosa... Nechybělo také sušené i vařené ovoce a později vinná klobása. Vánočka zůstává na štědrovečerním stole i dnes, stejně tak jako cukroví a svažené víno.

Vinná klobása

Kuba

Vypracoval: Matěj Mikolášek

VÁNOČNÍ VYRÁBĚNÍ

Paní učitelka Šťastná (za pomoci asistentek) pro žáky a jejich rodiče znovu po letech uspořádala oblíbené Vánoční vyrábění. Ve čtvrtek 7. prosince od půl druhé do pěti hodin si mohly děti s rodiči přijít do školy vyrobit různé vánoční dekorace.

Na chodbě v prvním patře bylo utvořeno pět pracovních stolů. U každého se vyráběl jiný výrobek. Děti si mohly vyrobit například hvězdu na zavěšení, lucernu sněhuláka, přáníčko, zápichy stromečky nebo andělíčka.

Bylo to příjemně strávené odpoledne.

Projekt HRDÁ ŠKOLA- prosinec – vánoční dobrý skutek

Všechny třídy z naší školy si připravily nějaké dobré skutky.

1. třída udělala Vánoční besídku pro rodiče. Po skončení vystoupení každý žák obdaroval své rodiče vlastnoručně vyrobeným svícem

Žáci druhé třídy nakreslili obrázky pro záchranáře ze Světa zdraví a bezpečí v Karlových Varech.

Ve třídě si vzájemně předali dárky.

3. třída uspořádala sbírku plyšových hraček, kterými obdarují děti v sokolovské nemocnici.

4. třída vyráběla svícny, kterými obdarovali zaměstnance školy.

5. třída upekla s paní učitelkou perníčky pro 1. a 2. třídu.

Žáci 6. třídy udělali ve spolupráci s paní asistentkou sbírku pro kočky do sokolovského útulku.

7. třída si připravila menší vánoční dárečky pro občany z naší obce. Většina z nich si myslela, že něco vybírají. Jednu paní dáreček tak dojal, až se rozplakala.

8. třída si připravila přivítání pro všechny příchozí do školy tím, že jim dali bonbónky a zazpívali vánoční písničky. Měli na sobě hezké vánoční oblečení.

9. třída obdarovávala seniory z naší obce vánočním cukrovím. Všichni měli velkou radost někteří dokonce i plakali dojetím. Někteří si mysleli, že třída něco vybírá, ale nebylo tomu tak. Třída nic od seniorů nechtěla, ale přesto třída dostala nějaké odměny. Jedna paní za nimi dokonce došla až dál a dala jim nějakou tu drobnost.

Vypracovali: Matěj Mikolášek a Štěpánka Prokopová

Otázky a odpovědi

Otázky: Co si přeješ k Vánocům?

Jak budeš trávit vánoční prázdniny?

Co budeš jíst na štědrovečerní večeři?

1.tř Barunka Šumpolcová, Náramek a řetízek S rodinou Salát a řízek	Marian Baláž Džisku a kalhoty s rodinkou salát a řízeček
2.tř Kateřina Giňová, Telefon a hodinky S rodinou Salát a řízek	Martin Giňa boxovací pytel S rodinou Salát a řízek
3.tř Viki Giňová, Telefon S rodinou Salát a řízek	Rostík Liprt Herní židli s rodinou salát řízek
4.tř Adéla Horvátová, Telefon a oblečení S rodinou Salát a řízek	Pepa Janda fc 24 a telefon s rodinou salát a řízek
5.tř. Martina Cicková, Česací hlavu a fixy S rodinou Salát a řízek	Miloš Horvát telefon a auto na dálkové ovládání s rodinou hranolky a řízek
6.tř Melisa Bendíková, zlato s rodinou salát a řízek	Václav Vácha ponožky s rodinou kapr a salát
7.tř Karolína Jandová, IPhone 15 a IPAD 10 Na mobilu Salát a řízek	Lukáš Červeňák mechanická klávesnice a monitor s rodinou salát a řízek

8.tř. Vanesa Giňová,
Oblečení
S rodinou
Salát a řízek

Vojta Pačan
oblečení a peníze
s rodinou
salát a řízek

9.tř. Denisa Šiváková,
Peníze a zdravou rodinu
S rodinou
Salát a řízek

David Lazók
oblečení a peníz
s rodinou
řízek a kaše

Vypracovala: Helena Červeňáková

Silvestr a Nový rok...

Silvestrovské oslavy, zkráceně Silvestr, se konají vždy poslední den v roce – 31. prosince. Často představují veselou oslavu...

Proč se slaví Silvestr?

Svatý Silvestr se narodil někdy v druhé polovině 3. století našeho letopočtu v Římě. Pro svou křesťanskou víru byl pronásledován. V roce 313 se stalo křesťanství oficiálním náboženstvím díky Milánskému ediktu Konstantina Velikého, kterého Silvestr mimo jiné osobně pokřtil a později prý i vyléčil z malomocenství, což mu zajistilo svatořečení. V roce 314 se stal z biskupa papežem. Silvestr I. zemřel 31.12. roku 335, až v 16. století se díky gregoriánskému kalendáři zavedenému v křesťanských zemích ustavilo datum příchodu nového roku a den úmrtí Silvestra se začal slavit jakožto den hodnocení uplynulého roku a den touhy po úspěších v roce nadcházejícím. Lidé se tak scházeli v kostelech a tichými modlitbami mu děkovali. Svátý Silvestr se stal patronem dobré úrody a ochráncem domácích zvířat a právě jeho smrtí skončilo pronásledování křesťanů, čímž mohla začít zlatá éra církve. A právě kvůli tomu začaly každoroční silvestrovské oslavy

Proč se slaví Nový rok?

Nový rok je svátek začátku nového roku. V různých kulturách a příslušných letopočtech se začátek nového roku a jeho oslavy určují různě. Historicky jsou nejstarší oslavy doloženy v Babyloně kolem roku 2000 př. n. l. V Egyptě začínal rok záplavami Nilu spolu s vycházející hvězdou Sirius.

Vypracovala: Paulína Pecušová

Silvestrovské a novoroční tradice

Konec starého roku a začátek nového roku bývají spojovány hlavně s předsevzetími, která se snažíme během dalších měsíců splnit. Naši předkové ale také v tomto období dodržovali velké množství tradic, které je měly ochránit před zlým osudem. Některé zvyky a pověry stále mnoho lidí dodržuje i dnes, podobně jako dodržují řadu tradic vánočních. Jaké jsou ty nejznámější?

Vyneste koše!

31. prosinec byl dnem, kdy se pořadně doma uklízelo. Do nového roku se mělo vstoupit s čistým štítem, aby lidé mohli začít hezky od začátku. Jednou z tradic je, abychom na Silvestra večer vynesli všechny odpadkové koše. Týká se to také vypraného prádla, které je třeba vyžehlít a uklidit.

Na Nový rok nesušte a nevěšete prádlo!

Na Nový rok se uklízení vzdejte! Pokud byste zametali, vymetete si štěstí z domu. Na Nový rok hospodyňky nepraly a nevěšely prádlo, protože se věřilo tomu, že pověšené prádlo může přinést v nejbližší době smrt do rodiny. A to nikdo z nás nechce.

Vyhňte se všemu negativnímu

Říká se: “Jak na Nový rok, tak po celý rok.“ Proto bychom se měli také podle toho (nejen) 1. ledna chovat. Zapomenout bychom měli na hádky, mrzutosti a nejrůznější spory a zkrátka nesmíme dělat cokoli negativního. Naopak pokud na sebe budeme hodní, strávíme společný čas se svými přáteli, nebo rodinou v příjemné atmosféře, můžeme se těšit na úspěšný rok.

Vypracovaly: N. Balážová, K. Šarišská

Vánoční vtipy

Pepíček a jeho dopis Ježíškovi

Malý Pepíček píše Ježíškovi: „Milý Ježíšku, celý rok jsem měl samé jedničky... Ne. To nemůžu napsat.“

A tak píše: „Milý Ježíšku, jelikož jsem byl celý rok hodný... Ne, to taky nemůžu napsat.“

Najednou ho něco napadne. Vyběhne z domu, vběhne do nedalekého kostela, tam vezme sochu Panny Marie, dá si ji do podpaží a běží s ní domů.

Tam si sedne ke stolu a píše: „Milý Ježíšku, jestli chceš ještě někdy vidět svoji maminku...“

Pepíček a vánoční stromeček

Pepíček přiběhne do kuchyně a křičí:

„Maminko! Hoří stromeček!“

„Neříká se hoří, ale svítí.“

Pepíček se vrátí do obýváku a za chvíli křičí:

„Mamííí! Už svítí i záclona!“

Pepíček a dárky

Pepíček se ptá tatínka: „Tatínku, ten počítač nám opravdu přinesl Ježíšek?“

„Ano, proč se ptáš?“

„Protože před našimi dveřmi stojí nějaký pán a chce třetí splátku!“